

УДК 316.422:347.779

ГОРДІЄНКО С.Г., доктор юридичних наук, доцент,
КОЗЕНЮК В.О., доктор юридичних наук, старший науковий співробітник

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТА ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПРАВОВІ РЕГУЛЯТОРИ В УКРАЇНІ

***Анотація.** Визначаються проблеми та правові регулятори сфери створення інновацій та захисту інтелектуальної власності в Україні.*

***Ключові слова:** інноваційна діяльність, право інтелектуальної власності, понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правові акти, державні органи, недержавні організації, компетенція.*

***Аннотация.** Определяются проблемы и правовые регуляторы сферы создания инноваций и защиты интеллектуальной собственности в Украине.*

***Ключевые слова:** инновационная деятельность, право интеллектуальной собственности, понятийно-категориальный аппарат, нормативно-правовые акты, государственные органы, негосударственные организации, компетенция.*

***Summary.** Problems and legal regulators of sphere of creation of innovations and defence of intellectual property in Ukraine are determined.*

***Keywords:** innovative activity, intellectual property right, framework of categories and concepts, normative and legal acts, state agencies, non-governmental organizations, jurisdiction.*

Постановка проблеми. Основною проблемою різноманіття та суперечливостей у питанні створення інновацій та захисту інтелектуальної власності в Україні, на наш погляд, є певна неадекватність законодавчих визначень, що застосовуються у даній сфері.

Відповідно до здорового глузду та наукових доробок потребує уточнення, визначення співвідношення та загального однакового застосування низка наукових категорій та понять, а саме: інформація, знання, безпека, власність, інтелект, новація, інновації, право власності, право інтелектуальної власності, інноваційна діяльність, забезпечення, охорона, захист, режим тощо.

Керівництву держави і суспільству необхідне адекватне розуміння того, що інформаційне середовище планети та міждержавне впливає, але не формує у повному обсязі інформаційне середовище окремої держави та її інноваційну діяльність.

Лише остання має право визначати та реалізовувати власну інформаційну та інноваційну доктрини, політику, концепції, стратегії та програми.

Метою статті є визначення та формулювання основних проблемних питань у сфері створення інновацій та захисту інтелектуальної власності в Україні.

Виклад основних положень.

Перша проблема – понятійно-категоріальний апарат нормативно-правових актів держави стосовно інтелектуальної власності застосовується у законодавчих нормах неоднаково, а його обґрунтованість викликає сумніви.

За законодавством України серед законів майже 20 документів, що декларують різного роду конфіденційну інформацію та “таємниці” і виділяють майже 40 різновидів інформаційних масивів, які мають різні категорії обмеження у доступі: таємниця сповіді; особиста, сімейна, професійна, комерційна таємниці; таємниця особистого життя; листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції; комерційна

таємниця; ноу-хау; банківська таємниця; конфіденційна інформація; статистична інформація; дані банківської і фінансової статистики, статистики платіжного балансу тощо; конфіденційна статистична інформація; інформація про громадян; державна таємниця; таємна інформація; інформація з обмеженим доступом; лікарська таємниця; службова таємниця; таємниця усиновлення; адвокатська таємниця; професійна таємниця; таємниця страхування; інформація в автоматизованих системах; нерозкрита інформація; не для друку; опублікуванню не підлягає; для службового користування; секретна інформація, персональні дані.

Кількість нормативно-правових актів (далі – НПА) України, у назві яких є слова “інформація” та “інтелект”, сягає сотень. Так наприклад, станом на 2 квітня 2007 року загальна кількість діючих НПА, які були видані 122 відомствами, органами, організаціями та установами України, окремо та спільно у яких в назві є контекст слова “інформація” становила 3657 документів. Загальна ж кількість діючих НПА станом на те ж 2 квітня 2007 року, які видані 27 відомствами, органами, організаціями та установами окремо та спільно, у назві яких є контекст слова “інтелект” становила 453 документи. Також, станом на 02 квітня 2007 року у державі нараховувалось 26 актів з контекстом “конфіденція інформація” у назві документу. Знову ж станом на 2 квітня 2007 року існувало 15 документів з контекстом слова “банківська таємниця” у назві. Акцентуємо – тільки у назві!!!

В період з травня 2006 по квітень 2007 року кількість документів з контекстом слова “таємниця” у назві виросла з 63 найменувань до 115, збільшившись практично у 2 рази.

Практично всі зазначені НПА регулюють інформаційні відносини та ресурси, які складають об’єкти інтелектуальної власності (далі – ОІВ) з різними ступенями доступності та таємності.

Друга проблема – кількість державних органів та недержавних організацій, які беруть участь у забезпеченні безпеки ОІВ та їх компетенція.

Так, у складі Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України минулого скликання був підкомітет з питань інноваційної діяльності і захисту інтелектуальної власності, у структурі судової влади – спеціалізована колегія суддів Вищого господарського суду України з розгляду справ, пов’язаних із захистом прав інтелектуальної власності.

Подібні колегії також функціонують у складі господарських судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя та апеляційних господарських судів, у Вищому господарському суді України й апеляційних господарських судах почали діяти спеціалізовані судові палати з розгляду справ у господарських спорах, пов’язаних із захистом прав на об’єкти інтелектуальної власності. Запроваджено також відповідну спеціалізацію суддів у місцевих господарських судах.

Сукупність органів виконавчої гілки влади, які забезпечують діяльність у сфері охорони інтелектуальної власності, включає: Міжвідомчий комітет з проблем захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності як постійно діючий орган при Кабінеті Міністрів України; Державну службу інтелектуальної власності – участь у забезпеченні реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності; прогнозування та визначення перспектив і напрямів розвитку у сфері інтелектуальної власності; розроблення нормативно-правової бази функціонування державної системи охорони інтелектуальної власності; організаційного забезпечення охорони прав на об’єкти інтелектуальної власності; Консультативну раду з представників усіх творчих спілок України, відомих творчих діячів України та Апеляційну палату для розгляду в адміністративному порядку заперечень проти рішень за заявками на винаходи, корисні

моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографії інтегральних мікросхем і позначення походження товарів, створені при Державній Службі інтелектуальної власності; Антимонопольний комітет України – орган, що забезпечує захист від недобросовісної конкуренції, пов’язаної з неправомірним використанням об’єктів інтелектуальної власності; Міністерство юстиції України, котре бере участь у розробленні законодавчих актів із питань інтелектуальної власності, координує законотворчу діяльність у цій сфері та відповідає за її адаптацію до законодавства Європейського Союзу; Міністерство внутрішніх справ України, завданням якого є здійснювати заходи з попередження та розкриття злочинів, пов’язаних із порушенням прав інтелектуальної власності; Державну податкову адміністрацію України; Державну митну службу України; Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації; Службу безпеки України – бере участь у розробленні та здійсненні заходів із захисту державних таємниць України, в передбаченому законодавством порядку сприяє підприємствам, установам, організаціям, підприємцям у збереженні комерційної таємниці, розголошення якої може завдати шкоди життєво важливим інтересам України.

Важливу роль у системі органів регулювання охорони інтелектуальної власності відіграють організації, що утворюють інфраструктуру діяльності в цій сфері: Український інститут промислової власності, Українське агентство з авторських і суміжних прав, Інститут інтелектуальної власності, Державне підприємство “Інтелзахист”, Український центр інноватики патентно-інформаційних послуг, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності.

До структури організацій з регулювання охорони інтелектуальної власності слід віднести й мережу недержавних організацій, яка включає: творчі спілки (Національна спілка письменників України, Національна спілка театральних діячів України, Національна спілка кінематографістів України, Національна спілка художників України, Національна спілка майстрів народного мистецтва України, Національна спілка архітекторів України, Національна спілка композиторів України, Спілка фотохудожників України, Національна спілка журналістів України, Всеукраїнська спілка кобзарів, Спілка рекламистів України, Всеукраїнська музична спілка, Спілка дизайнерів України, Український фонд культури, Національна ліга українських композиторів); недержавні інституції (Всеукраїнська асоціація патентних повірених; Коаліція з питань захисту прав інтелектуальної власності; Українська група Міжнародної асоціації з охорони промислової власності; Міжнародний центр правових проблем інтелектуальної власності (м. Київ); Антипіратський союз України; Українська юридична група; Авторсько-правове товариство, громадська організація “Всеукраїнське агентство авторів”.

Третя проблема – явна неузгодженість ОІВ зазначених у законодавчих актах з їх переліком у Цивільного Кодексу України, яка породжує правову казуїстику.

Ця проблема породжена невідповідністю традиційних параметрів класифікації та розподілу ОІВ науковим.

Традиційна класифікація: авторське право; патентне право; засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг; нетрадиційні ОІВ; захист проти недобросовісної конкуренції.

Наукова класифікація: духовна творчість (мистецтво); наукова творчість (загальнонаукові розробки, наукові розробки прикладного характеру на рівні науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт); науково-виробнича творчість (пов’язана з промисловістю, сільським господарством, іншими виробничими сферами людської

діяльності на рівні налагодження випуску експериментальних партій наукоємної продукції); нетрадиційна сфера творчості (суміжні права, засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів або послуг, захист проти несумлінної конкуренції тощо).

Четверта проблема – обґрунтованість та застосування у законодавстві України значної кількості термінів стосовно інноваційної діяльності (далі – ІД), що у автора викликає деякі сумніви.

На міжнародному рівні ІД регулюється понад 200 нормативними актами міжнародного і міждержавного характеру.

Станом на 2009 рік ІД в Україні регулювалася 2 Кодексами, 6 Законами, низкою Постанов ВР України, 1 Указом Президента, 3 постановами Уряду загального характеру та 3 індивідуальними постановами та 5 міжнародно-правовими актами [1].

Станом на 2014 рік ІД в Україні регулюється також 2 Кодексами України, але вже – 27 Законами, 3 Постановами Верховної Ради, 7 Указами та 1 Розпорядженням Президента України, 26 Постановами Кабінету Міністрів України та наказами інших державних органів.

Очевидно, що зростання кількості зазначених НПА в проміжок з 2009 по 2014 роки по експоненті свідчить про суттєве ускладнення відносин у сфері інноваційної діяльності.

На підставі викладеного, автору важко навіть припустити, щоб 200 нормативних актів міжнародного і міждержавного характеру, виданих у різні часи, можна було ефективно застосувати у нормативно-правовому регулюванні інноваційної діяльності в Україні без їх належного наукового опрацювання, та ще й очікувати високого економічного ефекту.

Вважаємо, що постійне збільшення кількості НПА, яке не дуже узгоджене з лише задекларованою виправданістю їх перспективи, потребує суттєвого реформування (тобто – кодифікації, а не уніфікації, консолідації тощо) усього законодавства України у відповідності до запровадження як фундаменту – принципів континентальної правової системи. Лише за таких умов, а не навпаки, можна чекати підвищення ефективності економіки України.

У подальшому вважаємо за необхідне розглянути сукупність державних органів та недержавних організацій, які регулюють інноваційну та науково-технічну політику і діяльність в Україні. Необхідно також визначитися з повноваженнями Верховної Ради України у формуванні інноваційної та науково-технічної політики і діяльності, та повноваженнями органів виконавчої влади при здійсненні інноваційної та науково-технічної політики та діяльності.

Сьогодні у складі Верховної Ради України VII скликання діє 29 комітетів. На нашу думку, вісім комітетів за предметами їх відання мають відношення до проведення інноваційної, науково-технічної діяльності та трансферу технологій: комітет з питань бюджету, комітет з питань економічної політики, комітет з питань європейської інтеграції, комітет з питань науки і освіти, комітет з питань національної безпеки і оборони, комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, комітет з питань промислової та інвестиційної політики, комітет з питань свободи слова та інформації.

Президент України відповідно до Конституції та законів України у сфері наукової і науково-технічної діяльності утворює, реорганізовує та ліквідує за поданням Прем'єр-міністра України міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізацію державної політики у сфері наукової і науково-

технічної діяльності; сприяє розвитку науки і техніки, здійснюючи інші повноваження, визначені Конституцією України [5].

До складу Адміністрації входять три Радники, які на нашу думку, опікуються питаннями інноваційної та науково-технічної діяльності: радник Президента України – керівник Головного управління з питань реформування соціальної сфери, радник Президента України – керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації, радник Президента України – керівник Головного управління з питань гуманітарного розвитку [8].

Відповідно до Указу Президента України “Деякі питання Адміністрації Президента України” у складі Адміністрації діє 30 Управлінь серед яких до зазначених питань причетні: Головне управління з питань економічної політики та впровадження економічних реформ; Головне управління з питань реформування соціальної сфери; Головне управління з питань безпекової та оборонної політики; Головне управління з питань зовнішньополітичних та інтеграційних процесів; Головне управління з питань гуманітарного розвитку; Головне управління з суспільно-політичних питань.

Указ Президента України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” визначає схему організації та взаємодії центральних органів виконавчої влади, до компетенції яких входять зазначені нами питання:

I. Міністерства (18):

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України.
2. Міністерство інфраструктури України.
3. Міністерство оборони України.
4. Міністерство освіти і науки України.
5. Міністерство промислової політики України.
6. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

II. Центральні органи виконавчої влади (53):

1. Державна служба експортного контролю України.
2. Державна служба інтелектуальної власності України.
3. Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва.
4. Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України.
5. Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України, яке є спеціально уповноваженим центральним органом з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та трансферу технологій.

6. Державне космічне агентство України.

7. Державна інспекція навчальних закладів України.

III. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом (5):

1. Антимонопольний комітет України.
2. Державний комітет телебачення і радіомовлення України.
3. Фонд державного майна України.
4. Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.
5. Національне агентство України з питань державної служби.

IV. Центральні органи виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України:

- 1) через Міністра економічного розвитку і торгівлі України:
 - Державна служба експортного контролю України;
 - Державна служба інтелектуальної власності України;
- 2) через Міністра інфраструктури України:
 - Державна авіаційна служба України;
- 3) через Міністра освіти і науки України:
 - Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України;
 - Державна інспекція навчальних закладів України [7].

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інновацій: здійснює заходи щодо проведення єдиної науково-технічної та інноваційної політики; координує роботу у сфері інноваційної діяльності інших центральних органів виконавчої влади; подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня, державних інноваційних програм, а також стосовно необхідних обсягів бюджетних коштів для їх кредитування; подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо створення спеціалізованих державних інноваційних фінансово-кредитних установ для фінансової підтримки інноваційних програм і проектів, розробляє статuti чи положення про ці установи; здійснює нормативно-правове забезпечення у сфері інновацій, забезпечує розвиток інноваційного потенціалу України та національної інноваційної системи; здійснює інші повноваження, передбачені законом та покладені на нього актами Президента України відповідно до законів.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності: готує пропозиції щодо визначення пріоритетних напрямів розвитку інноваційної діяльності; організовує прогнозно-аналітичні дослідження тенденцій інноваційного розвитку; здійснює державну реєстрацію інноваційних проектів і веде Державний реєстр інноваційних проектів тощо.

Інші центральні органи виконавчої влади: здійснюють підготовку пропозицій щодо реалізації інноваційної політики у відповідній галузі економіки, створюють організаційно-економічні механізми підтримки її реалізації; готують та подають у встановленому порядку відповідно до компетенції пропозиції щодо середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності галузевого рівня тощо.

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації (у межах делегованих їм органами місцевого самоврядування повноважень) відповідно до їх компетенції у сфері інноваційної діяльності: готують та подають Верховній Раді Автономної Республіки Крим, відповідним радам пропозиції щодо середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності регіонального рівня; розробляють проекти регіональних інноваційних програм і подають їх для затвердження відповідно Верховній Раді Автономної Республіки Крим, обласним і районним радам; вживають заходів щодо виконання регіональних інноваційних програм тощо.

Виконавчі органи місцевого самоврядування відповідно до їх компетенції: розробляють проекти місцевих інноваційних програм і подають їх для затвердження відповідним місцевим радам; вживають заходів щодо виконання місцевих інноваційних програм тощо [4].

Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади у сфері наукової і науково-технічної діяльності: забезпечує проведення науково-технічної політики держави; подає Верховній Раді України пропозиції щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та матеріально-технічного забезпечення; забезпечує розроблення і виконання державних цільових науково-технічних програм; затверджує в межах своєї компетенції державні цільові науково-технічні програми відповідно до визначених Верховною Радою України пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки; визначає порядок формування та використання фондів для науково-технічної діяльності; здійснює інші повноваження у сфері наукової і науково-технічної діяльності відповідно до законів [5].

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності: розробляє засади наукового і науково-технічного розвитку України; забезпечує розвиток наукового і науково-технічного потенціалу України; організовує та координує інноваційну діяльність; забезпечує розвиток загальнодержавної системи науково-технічної інформації; формує пріоритетні напрями розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності на підставі довгострокових (понад десять років) і середньострокових прогнозів науково-технічного та інноваційного розвитку; координує діяльність органів виконавчої влади щодо розроблення державних цільових наукових та науково-технічних програм, наукових частин інших державних цільових програм і контролює їх виконання; здійснює керівництво системою наукової і науково-технічної експертизи; забезпечує інтеграцію вітчизняної науки у світовий науковий простір зі збереженням і захистом національних пріоритетів; здійснює інші повноваження, передбачені законом; організовує прогнозно-аналітичні дослідження тенденцій науково-технічного розвитку; здійснює аналіз результативності провадження наукової та науково-технічної діяльності; організовує та проводить конкурс наукових і науково-технічних проектів, спрямованих на реалізацію (виконання) завдань державних цільових наукових та науково-технічних програм, наукових частин інших державних цільових програм за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, державним замовником яких він є; здійснює організаційно-методичне забезпечення державної атестації наукових установ; реєструє та обліковує науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, дисертації; здійснює інші повноваження, передбачені законом.

Інші центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень щодо наукової і науково-технічної діяльності: здійснюють управління у сфері наукової та інноваційної діяльності і відповідають за рівень науково-технічного розвитку відповідних галузей; визначають напрями розвитку наукового і науково-технологічного потенціалу галузей, спрямовують і контролюють діяльність підпорядкованих їм наукових організацій тощо.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, місцеві ради, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади щодо наукової та науково-технічної діяльності відповідно до їх компетенції: забезпечують виконання державних цільових наукових та науково-технічних програм; розробляють та організують виконання регіональних (територіальних) програм науково-технічного розвитку; створюють місцеві інноваційні фонди відповідно до законодавства України; сприяють розвитку технопарків, технополісів, інноваційних бізнес-інкубаторів; залучають відповідні наукові установи (за їх згодою) до вирішення проблем науково-технічного розвитку регіону [5].

Кабінет Міністрів України щодо державного прогнозування: організовує підготовку прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та

короткостроковий періоди, підготовку прогнозів розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період; визначає структуру прогнозних документів економічного і соціального розвитку, строки і порядок їх розроблення, відповідальних виконавців; схвалює прогнози економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди, прогнози розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку, як головний виконавець та координатор робіт з прогнозування економічного і соціального розвитку: разом з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, Національним банком України готує прогнози економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди; погоджує прогнози розвитку окремих галузей економіки на середньостроковий період тощо.

Інші центральні органи виконавчої влади: беруть участь у розробленні прогнозів економічного і соціального розвитку України на середньо- та короткостроковий періоди; відповідно до визначеного Кабінетом Міністрів України переліку розробляють прогнози розвитку окремих галузей економіки [2].

Основним завданням уповноваженого органу з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій є забезпечення формування державної політики щодо трансферу технологій, набуття, охорони і захисту об'єктів права інтелектуальної власності, передачі майнових прав на технології та/або їх складові, створені з використанням коштів Державного бюджету України (далі – бюджетні кошти).

Основними завданнями уповноваженого органу з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій є: визначення найбільш ефективних шляхів використання і трансферу технологій та їх складових, насамперед вітчизняного походження; забезпечення системного підходу до ведення реєстрів технологій та контролю за передачею майнових прав на технології та їх складові, створені за бюджетні кошти, узагальнення даних галузевих реєстрів технологій та звітів про всі роботи, пов'язані із створенням і використанням технологій та їх складових; розвиток інфраструктури та залучення інвестицій у сферу трансферу технологій; виявлення, запобігання та припинення порушень у цій сфері.

Визначені також повноваження центральних органів виконавчої влади, Національної академії наук України та галузевих академій наук у сфері трансферу технологій [3].

Державне управління у сфері наукової і науково-технічної експертизи здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері науки, і центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері наукової, науково-технічної діяльності [6].

П'ята проблема – якість та рівень нормативного регулювання інформаційних відносин та інноваційної діяльності відомчими нормами. Останнє є відлунням простого незнання великої кількості нормативних документів центральних органів виконавчої влади та кваліфікації юристів підприємств та організацій, які за текстом пояснюють та коментують НПА вищої юридичної сили у бік необхідний керівництву.

Тобто порушується один із конституційних принципів стосовно пояснень та коментарів, які може давати тільки Конституційний Суд України.

Шоста проблема – кількість та якість “закритих” грифами таємності норм з питань регулювання трансферу таємних технологій та технологій подвійного використання

державними структурами, які за це відповідають. Також вважається необхідним чітке визначення їх компетенції, виходячи не з інтересів керівництва СЗР, СБУ, МО та Укроборонпрому (складається з 131 підприємства різних галузей оборонної промисловості), а відповідно до реальних потреб народу.

Сьома проблема – проблема власності (державна, недержавна, муніципальна та окремо взята власність держави, що перейшла у власність фінансово-промислових груп тощо), яка в даних умовах часто-густо сприяє неадекватному та різнорівневому нормативно-правовому регулюванню охорони та захисту інформаційних ресурсів під час інноваційної діяльності і формування ОІВ.

Восьма проблема – відсутність на даний час переліку об’єктів інтелектуальної власності держави (у тому числі таємних, тобто пряме невиконання Указу Президента України “Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні” від 27.04.01 р. № 285 та розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 червня 2002 р. № 321-р) та безперервне коригування Державною комісією з питань Державного реєстру наукових установ (яким надається підтримка держави) списку наукових установ усіх форм власності, діяльність яких має важливе значення для науки, економіки та виробництва. Не сприяє ефективності наукових розробок та захисту інформаційних ресурсів постійне коригування списку державних програм розвитку науково-промислового комплексу.

Дев’ята проблема – відсутність адекватних та відповідних сучасним умовам методик оцінки інформації, інновацій та ОІВ. Різниця між трьома основними методами, які активно застосовуються при оцінці нематеріальних активів, становить більше 30 %. Зазначене унеможлиблює реальну оцінку грошової вартості нематеріальних активів і їх подальшого ефективного застосування, що призводить до суттєвих матеріальних втрат.

Останнє також стосується великої кількості документів на рівні ноу-хау з грифами обмеження в доступі, що знаходяться на нині недіючих підприємствах оборонно-промислового комплексу та народного господарства.

Висновки.

1. Інноваційна діяльність є підставою створення нового знання та інтелектуальних продуктів на державному, регіональному та світовому рівнях, на які у подальшому поширюється право власності.

В залежності від фінансування (державне та недержавне) визначається – право власності на нематеріальний інноваційний продукт – інтелектуальну власність та матеріалізований інноваційний продукт – фізичну власність.

2. Потребує наукового обґрунтування понятійно-категоріальний апарат стосовно інноваційної діяльності та інтелектуальної власності, і однозначність його застосування у НПА. Тобто необхідна кодифікація всієї відкритої та закритої нормативно-правової бази стосовно інноваційної діяльності та права інтелектуальної власності.

3. Потребує структуризації кількості державних органів та недержавних організацій, які беруть участь у інноваційній діяльності та забезпеченні безпеки об’єктів інтелектуальної власності, а також визначення їх компетенції.

4. Необхідне вирішення питання повернення у державну власність інформаційних масивів та об’єктів інтелектуальної власності, які були передані у недержавний сектор з порушеннями норм права.

5. Потребує остаточного визначення перелік об’єктів інтелектуальної власності, що належать державі, їх реальна ринкова вартість та список наукових установ, діяльність яких має важливе значення для держави.

6. Необхідною вважається розробка доктрини та державних програм розвитку науково-промислового комплексу.

Використана література

1. Вінник О.М. Господарське право : заходи щодо стимулювання про інноваційну діяльність : навчальний посібник. – К., 2009. – 768 с. – Режим доступу : [//www.books.br.com.ua /12314](http://www.books.br.com.ua /12314)
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 25. – Ст. 195.
3. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 434; – 2010 р. – № 33. – Ст. 471. – 2011 р. – № 23. – Ст. 160.
4. Про інноваційну діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
5. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 12. – Ст. 165.
6. Про наукову і науково-технічну експертизу : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 9. – Ст. 56.
7. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 09.12.10 р. № 1085/2010.
8. Про Положення про Адміністрацію Президента України : Указ Президента України від 02.04.10 р. № 504/2010.

~~~~~ \* \* \* ~~~~~